

Warszawa, 18 marca 2016 r.

## Komunikat FOR:

### Przewalutowanie kredytów frankowych na koszt sektora bankowego uderzy w polską gospodarkę.

- Przewalutowanie kredytów frankowych na koszt sektora bankowego, to bardzo kosztowna propozycja wyborcza PiS, która uderzając w polską gospodarkę, odbije się na zwykłych Polakach. Korzyści odnotują przeciętnie lepiej sytuowani kredytobiorcy, których stać było na kredyt hipoteczny, i którzy zdecydowali się na podjęcie ryzyka związanego z kredytem walutowym. Koszty poniosą wszyscy pozostali, w tym także osoby o najniższych dochodach.
- Jak podaje Polityka Insight<sup>1</sup>, w 2013 przeciętny dochód netto gospodarstwa domowego zadłużonego we frankach wynosił 5 tys. zł. To prawie dwukrotnie więcej niż w przypadku przeciętnego gospodarstwa domowego. Jednocześnie połowa „frankowiczów” mieszka w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców.
- Wejście zaproponowanej ustawy w życie podważy stabilność sektora i zwiększy ryzyko wybuchu kryzysu bankowego. Tego rodzaju kryzysy na świecie są kosztowne. **Ewentualny kryzys bankowy mógłby kosztować polską gospodarkę 5%-10% PKB** ([zob. szacunki w raporcie FOR „Następne 25 lat”](#)). Nawet jeżeli kryzys nie wystąpi, to ciągle gospodarka ucierpi na skutek zahamowania rozwoju sektora finansowego.
- Badania empiryczne wskazują na pozytywny wpływ sektora bankowego na wzrost gospodarczy, przede wszystkim dzięki lepszemu doborowi i monitorowaniu projektów inwestycyjnych przez banki ([zob. przegląd badań w Analizie FOR 3/2016 nt. podatku bankowego](#)). Sektor bankowy w Polsce jest relatywnie mały w relacji do PKB na tle państw UE i korzyści z jego dalszego rozwoju przeważają nad potencjalnym ryzykiem z tym związanym.
- Propozycja prezydenta Andrzeja Dudy przewalutowania kredytów walutowych na koszt banków wg tzw. „kursu sprawiedliwego”, zakłada (1) zwrot spreadów walutowych i (2) restrukturyzację kredytów walutowych. **KNF szacuje koszty ustawy dla sektora bankowego na 66,9 mld zł<sup>2</sup>, a NBP na 44 mld zł<sup>3</sup>. Prognozowane przez KNF koszty to 6-krotność przewidywanego zysku sektora bankowego w 2016 roku.** W obu przypadkach ok. 70%-80% kosztów generują kredyty z lat 2007-2008.

<sup>1</sup> Gazeta Wyborcza, *Frankowcy: wykształceni zadłużeni. Analiza Polityki Insight*, Żakowiecki, P., Arak., P., Czerniak, A., 22.01.2015,

[http://wyborcza.biz/biznes/1,147879,17291756,Frankowcy\\_wykształceni\\_zadluzeni\\_Analiza\\_Polityki.html](http://wyborcza.biz/biznes/1,147879,17291756,Frankowcy_wykształceni_zadluzeni_Analiza_Polityki.html)

<sup>2</sup> KNF (2016), *Informacja w zakresie skutków projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki. Wpływ na instytucje kredytowe*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa, [https://www.knf.gov.pl/Images/Skutki\\_finansowe\\_projektu\\_tcm75-46244.pdf](https://www.knf.gov.pl/Images/Skutki_finansowe_projektu_tcm75-46244.pdf)

<sup>3</sup> NBP (2016), *Raport o stabilności systemu finansowego*, Narodowy Bank Polski, Warszawa, luty, <http://www.nbp.pl/systemfinansowy/rsf022016.pdf>

- KNF prognozuje, że ustawa obciążając kosztami banki, stworzy zagrożenie dalszej działalności dla 5 z nich (łączne koszty dla banków, państwa i klientów w Tabeli 1). W 15 bankach powstaną natomiast straty. Wdrożenie w tych bankach postępowań naprawczych oznacza, że nie będą odprowadzały podatku bankowego do budżetu państwa, co będzie skutkowało w 2016 roku stratą budżetu państwa w wysokości 2,8 mld zł. W razie bankructw banków należy się spodziewać pozwów inwestorów przeciwko skarbowi państwa. NBP natomiast szacuje, że 18% banków przestałoby spełniać minimalne wymogi kapitałowe, a prawie ¼ sektora bankowego odnotowałoby straty (Wykres 1).

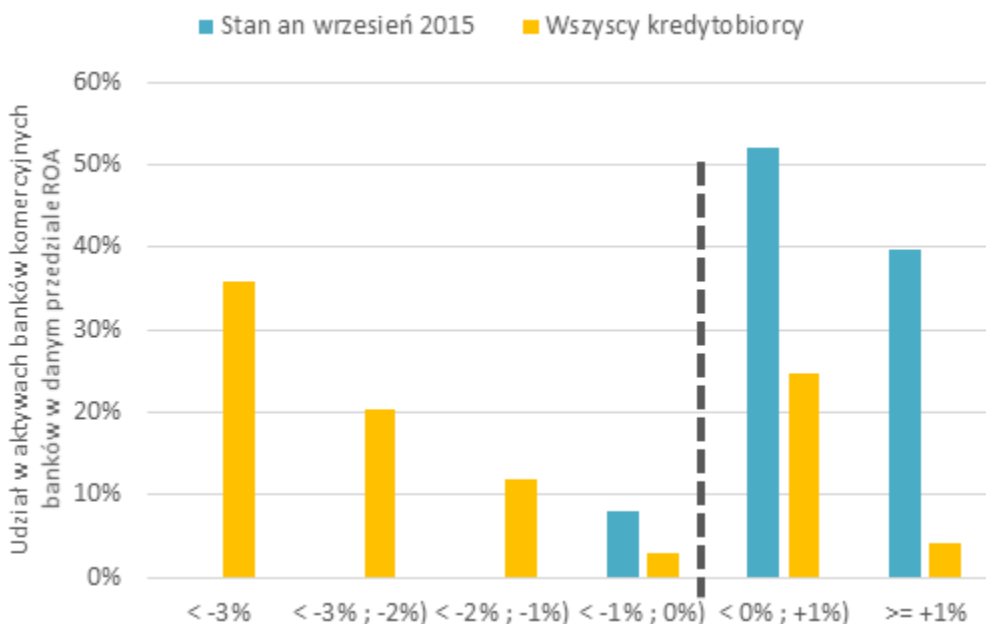
**Tabela 1. Rozkład kosztów restrukturyzacji kredytów wg KNF (2016)**

	Przyczyna	Koszt
Obciążenia dla banków	Efekt restrukturyzacji kredytów	66,9 mld zł
Obciążenie budżetu państwa*	Finansowanie wypłaty środków gwarantowanych	137,8 mld zł
Obciążenie klientów*	Brak możliwości wypłaty depozytów	70,7 mld zł

*Dla budżetu i klientów podano koszty brutto, których część będzie odzyskana z masy upadłościowej banków.*

Źródło: [Informacja KNF w zakresie skutków projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki z marca 2016](#)

**Wykres 1. Wyniki symulacji wpływu wprowadzenia restrukturyzacji kredytów walutowych na wskaźnik ROA banków komercyjnych**



Symulacja zakłada, że wyniki finansowe banków byłyby takie same jak w poprzednich czterech kwartałach (IV kwartał 2014 – III kwartał 2015), za wyjątkiem wpływu analizowanych obciążeń, tj. restrukturyzacji kredytów walutowych, podatku od aktywów, wpłat do BFG na wypłatę depozytów gwarantowanych z SK banku, wzrostu składki na BFG (w porównaniu do okresu IV kwartał 2014 – III kwartał 2015), wpłat na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców oraz spadku stóp procentowych zgodnie z oczekiwaniami rynkowymi na podstawie kontraktów FRA. Założono, że banki, które wykazują stratę, objęte są programem naprawczym i nie odprowadzają podatku od niektórych instytucji finansowych.

Źródło: [Raport NBP o stabilności systemu finansowego z lutego 2016](#)

- Cytowane powyżej oszacowanie KNF zakłada, że klienci sami decydują się na formę restrukturyzacji kredytu albo jej brak. Jest to więc wariant najbardziej kosztowny dla banków. Załącznik opisuje różnice w założeniach KNF i NBP. Przede wszystkim KNF korzystał z danych indywidualnych banków, a NBP danych uśrednionych sektora. **Dane KNF pochodzą z badania ankietowego 58 banków**, czyli wszystkich posiadających należności walutowe od podmiotów niefinansowych. **Banki wyznaczały dla kredytów "kurs sprawiedliwy" według kalkulatora ze strony Kancelarii Prezydenta.**
- Przeniesienie kosztów przewalutowania kredytów frankowych na banki, wraz z niedawno wprowadzonym podatkiem bankowym, będzie negatywnie wpływało na wzrost gospodarczy w Polsce. Poza wzrostem kosztów kredytu przyczyni się ono także do ograniczenia rozwoju sektora bankowego, zmniejszając tym samym jego pozytywny wpływ na wybór najlepszych projektów inwestycyjnych w kraju. **Jeżeli rząd pragnie pomóc „frankowiczom”, to zrobi to najlepiej prowadząc przewidywalną politykę, dzięki której złotówka będzie miała szansę umocnić się ([zob. Komunikat FOR z 21 stycznia 2016 dot. kształtowania się wskaźników gospodarczych w pierwszych 100 dniach rządu PiS](#)).**

#### Załącznik. Porównanie założeń analizy KNF i NBP

KNF	NBP
Oszacowanie w ramach banków: brak uśredniania wartości	Oszacowanie na podstawie założeń przyjętych dla wszystkich banków.
Szacowanie na istniejących portfelach	Oszacowanie na podstawie przeciętnego walutowego kredytu mieszkaniowego dla każdego kwartału (w przypadku marży posłużono się średnimi wartościami dla każdego kwartału ze statystyki stóp procentowych NBP)
Uwzględnienie wartości spreadów stosowanych dla każdego banku indywidualnie	Dla wyznaczenia zwrotu ze spreadów przyjęto średnie spready z trzech największych banków pod względem udziału w rynku kredytów walutowych. Założenie, iż spready były pobierane tylko do 2011 r. Po tym momencie kredytobiorcom umożliwiono spłatę rat bezpośrednio w walucie kredytu.
Wartości KWO szacowane w ramach każdego banku dla poszczególnych grup kredytów/pożyczek. Wartość umorzeń wynikająca z restrukturyzacji została oszacowana na poziomie każdego banku z zachowaniem zarówno specyfiki stóp referencyjnych dla udzielanych kredytów jak i marż oraz w przypadku części banków również biorąc pod uwagę charakter kredytów (równe lub malejące raty).	Wartości umorzeń wyznaczana przy zastosowaniu KWO wyznaczonego dla każdego „stylizowanego” kredytu. Na podstawie zagregowanych danych wyznaczana wartość nowo udzielanych kredytów.
Przyjęty kurs walutowy z końca 2015 r. dla każdej waluty – (np. CHF/PLN – 3,9394; EUR/PLN – 4,2615). Badaniem objęto wszystkie kredyty/pożyczki indeksowane i denominowane do wszystkich	Kurs z 15 stycznia (tj CHF/PLN – 4,0284; EUR/PLN – 4,4075). Wyliczenia prawdopodobnie objęły jedynie dwie waluty kredytów/pożyczek.

walut obcych.	
Banki wskazywały na istotność parametrów rynkowych. Koszty zwiększają się w sytuacji wzrostu kursu.	NBP wskazuje, iż oszacowana wartość jest silnie zależna od parametrów rynkowych w momencie dokonania restrukturyzacji, w szczególności od poziomu kursu walutowego.
Scenariusz podstawowy obejmujący populację kredytów/pożyczek podlegających projektowi ustawy – restrukturyzacja gdzie banki samodzielnie określały opłacalność restrukturyzacji z punktu widzenia klienta (lub jej brak) oraz sposób restrukturyzacji dla poszczególnych kredytów/pożyczek. Przy założeniu najbardziej prawdopodobnego, według każdego banku, sposobu restrukturyzacji (lub jej braku) danego kredytu.	Restrukturyzacja dobrowolna i przymusowa. Brak informacji o rozłożeniu kredytów/pożyczek na dany sposób restrukturyzacji. Brak restrukturyzacji zgodnie z art. 7. NBP wskazał, iż niemożliwe jest oszacowanie kosztów związanych ze skorzystaniem przez klientów z prawa do umorzenia kredytu w zamian za przeniesienie na bank praw do kredytowanej nieruchomości.
Umorzenia banki ujmowały w wyniku finansowym jednorazowo – brak rozłożenia w czasie	W ocenie NBP strata wynikająca z przeliczenia kapitału (umorzenia) powinna być ujmowana od razu w wyniku finansowym banku.
W ramach badania wyszczególniono koszty finansowania, zabezpieczeń oraz zmiany wyniku odsetkowego. Banki podawały również pozostałe koszty związane z potencjalnym wprowadzeniem zapisów projektu ustawy	W ramach oszacowani nie brano pod uwagę kosztów domknięcia pozycji walutowej, zmniejszonych przychodów odsetkowych i zwiększonych kosztów operacyjnych.

*Źródło: Informacja KNF w zakresie skutków projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki z marca 2016*

## Forum Obywatelskiego Rozwoju

**FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.**

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa.

Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

## Wspieraj nas!

**Pomóż nam chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym.**

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyłożonego i skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, poprzyj nasze działania swoim darem pieniężnym. Twój dar umożliwia nam działalność oraz potwierdza słuszność i skuteczność naszego wysiłku. Każda darowizna jest dla nas ważna. Potrzebujemy zwłaszcza regularnego wsparcia. Zachęcamy do dokonywania nawet niewielkich, lecz regularnych wpłat.

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

**Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629**

## KONTAKT DO AUTORÓW



**Aleksander Łaszek**  
Główny Ekonomista  
e-mail: [aleksander.laszek@for.org.pl](mailto:aleksander.laszek@for.org.pl)



**Rafał Trzeciakowski**  
Ekonomista  
e-mail: [rafal.trzeciakowski@for.org.pl](mailto:rafal.trzeciakowski@for.org.pl)

**Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR**  
ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11  
e-mail: [info@for.org.pl](mailto:info@for.org.pl) · [www.for.org.pl](http://www.for.org.pl)

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t/FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)

